

Norra Ängby Tidning

Årgång 37

Nr 3 • September 2015

NORRA ÄNGBY TRÄDGÅRDSSTADSFÖRENING

**Trakasserier
och skadegörelse
vid nya förskolan**

**”Nu har vi köpt
en avfallskvarn”**

**Att ta hänsyn
till grannarna**

**Invasion av
mördarsniglar**

**Höststädning
i trädgården**

Här bor insekter på hotell
Så kan man stimulera tillväxten av nyttiga vildbin

inledaren

Anna-Karin Ekholm
Ordförande i Norra Ängby
Trädgårdsstadsförening

Att ta hänsyn till grannarna

Ibland får vi i Trädgårdsstadsföreningens styrelse frågor från medlemmar som är upprörda över att grannar och hantverkare är högljudda. Vad kan man göra?

I ett hyreshus kan den som stör sina grannar bli vräkt. Bor man i villa finns ingen störningsjour. Man kan ringa polisen om grannens fest urartar frampå nattkröken men det ska förhoppningsvis vara ett mycket ovanligt undantag. I ett villaområde styrs grannsämjan mer av vanlig mänsklig hänsyn. En gyllene regel är att "du ska vara mot andra som du vill att

Några älskar ljudet från grannens gräsklippare, andra hatar ljudet.

de ska vara mot dig". Låt förnuftet styra och prata med varandra på ett vänskapligt sätt så brukar det mesta lösa sig. Problemet är kanske att vi har olika nivåer för vad som är godtagbart buller. Några älskar när trädgårdsstaden börjar leva igen efter

vinterdvalan, andra tycker att ljudet från gräsklippare och häcksaxar är störande. Fest och sång på grannens altan efter klockan 22 är roligare att delta i än att lyssna på. Hantverkare börjar ofta såga och hamra tidigt på morgonen. I miljölagstiftningen finns stadgat att bullernivåerna från t.ex. industrier får vara något högre från sju på morgonen fram till tio på kvällen.

Om man tycker att det störande bullret från omgivningen är orimligt ska man först tala med sina grannar och om det inte hjälper kan man anmäla olägenheten till miljöförvaltningen för utredning.

Lite ljud får man tåla i en levande by. Skadegörelse och trakasserier är däremot aldrig acceptabelt. Den skadegörelse som bland annat förekommit mot nya förskolan vid Snorreängen och de återkommande trakasserier som drabbat boende i närheten är inget oskyldigt busliv. Det är brottsligt och borde åtgärdas av polisen. Vi som är föräldrar måste också agera, både genom att prata allvar med våra ungdomar och kanske också genom att oftare röra oss ute i området på kvällarna.

NORRA ÄNGBY TIDNING

Tidningen ges ut av Norra Ängby Trädgårdsstadsförening. Föreningen förmedlar information om sin verksamhet via **Norra Ängby Tidning** och på hemsidan www.norra-angby.se. Redaktionen förmedlar även annan information som kan vara av intresse för tidningens läsare, dvs hushållen i Ängby, totalt 1632. Tidningens upplaga är 1800 ex.

Tidningen kommer ut fyra gånger per år, i början av mars, juni, september och december och delas ut av våra tidningsdistributörer. Deadline för material för kommande nummer är alltid en månad före utgivningsdatum.

Tidningsredaktion

Rolf A Olsson, redaktör, layout, rolf@rao.se
Elisabet Engdahl-Linder, elisabet.engdahl.linder@gmail.com
Lotta Hirschberg, lotta.hirschberg@bredband.net

Ansvarig utgivare

Anna-Karin Ekholm, annakarineholm@hotmail.com

Tryck

Gävle Offset, www.gavleoffset.se, 026-66 25 00

Annonsförsäljning:

Johan Schaeffer, johan.schaeffer@yahoo.se,
0739 83 22 07.

Annonspriser:

Format (bredd x höjd)	Fyrfärg	Svartvit
Helsida 182 x 262 mm	11 000 kr	–
Halvsida 182 x 126 mm	6 600 kr	–

1/3 sida

<i>Liggande</i> 182 x 84 mm	4 800 kr	3 400 kr
<i>Stående</i> 57 x 262 mm	4 800 kr	3 400 kr

1/3 höjd

<i>1 sp</i> 57 x 86 mm	2 000 kr	1 400 kr
<i>2 sp</i> 120 x 86 mm	3 600 kr	2 600 kr

Små liggande (ca 1/6 höjd)

<i>1 sp</i> 57 x 45 mm	1 100 kr	800 kr
<i>2 sp</i> 120 x 45 mm	2 000 kr	1 400 kr
<i>3 sp</i> 182 x 45 mm	2 800 kr	2 000 kr

Annonsmtrl: Tryckfärdig högupplöst PDF.

Erbjudande: Boka fyra färgannonser i följd och du får 25% rabatt på samtliga fyra införanden!

Prenumeration

Har du flyttat ifrån Norra Ängby, men ändå vill njuta av ängbykänslan, kan du prenumerera på tidningen: Namn, adress och 100 kr på plusgironr 94 01 78-7

ISSN-nummer 2001-290X

SVENSKA MÄKLARHUSET BROMMA

Ger dig bäst betalt i Norra Ängby!

Erfarenhet och lokalkännande är kanske de två viktigaste förutsättningar för att din mäklare gör ett bra jobb vid försäljningen av din bostad. I Norra Ängby har vi sålt mängder av bostäder, så det är lite av hemmaplan för oss på Svenska Mäklarhuset Bromma. Just nu får vi dessutom in väldigt många förfrågningar från potentiella köpare.

Bli Visningsklar

Den som precis har köpt en ny bostad vill så klart sälja sin gamla så snabbt som möjligt. För vem vill sitta med dubbla boendekostnader? Med vår kostnadsfria tjänst Visningsklar ser vi till att allt är klart inför försäljningen, så att du kan fokusera på ditt nya hem. Och om du behöver hjälp med att hitta nästa boende kan vi givetvis hjälpa dig med det också.

Dolda-fel-försäkring på köpet

Om du säljer med oss under 2015 så bjuder vi på en "Dolda-fel-försäkring", värd 6000 kronor. Det är en extra trygghet, eftersom du som säljare är skyldig att ersätta köparen för dolda fel som upptäcks upp till 10 år efter försäljningen.

Ring, kom förbi eller maila oss så berättar vi mer!

Svenska Mäklarhuset Bromma

Gustavslundsvägen 167 • 08-26 05 60
bromma@smh.se

svenskamaklarhuset.se

Bäst på visningar

Skaffa ett insektshotell och rädda världen!

Vårt plommonträd får inga plommon i år. Det kan bero på att det var för kallt för blommorna. Men tänk om förklaringen är att det inte finns bin, humlor eller blomflugor som hjälper till med pollineringen. (För er som inte kommer ihåg biologilektionen, så är pollinering när ståndarens frömjöl hamnar i märket på pistillen i blomman.)

Våra fruktträd och bärbuskar behöver hjälp av vind eller pollinerande insekter för att utveckla frukt – annars blir det inget.

Brist på pollinerande insekter

I mer än hälften av Europas länder råder brist på pollinerande insekter. Sjukdomar som drabbat honungsbin har blivit ett allvarligt problem för världen.

För att hjälpa naturen på traven, kan man, förutom att bli biodlare, stimulera tillväxten av blomflugor och vildbin. De senare lever solitärt till skillnad från honungsbin som lever i bisamhällen. Genom att erbjuda

Redan har tio hyresgäster flyttat in i insektshotellet. Det ser man genom att ingången är igenproppad med en grå massa.

vildbin och blomflugor en bostad kan man öka förekomsten av dessa insekter. På så sätt hjälper man naturen.

Riktigt spännande!

Jag fick mitt insektshotell i present för några veckor sedan. Det har redan flyttat in tio hyresgäster. Det ser man genom att ingång till hålet är igenproppad med en grå massa. Riktigt spännande är det och trevligt att ha i trädgården.

Är du intresserad så finns insekts-

Utan pollinering, ingen frukt.

hotell att köpa på Granngården. Den händige kan göra ett eget hotell med vass eller bamburör.

Text och foto: Elisabet Engdahl-Linder

Wretmans Bilservice AB

**Bilreparationer och Service
originaldelar till alla märken**

Jämtlandsgatan 139 Vällingby
(OK Macken i Vällingby)
08-377813

37528@okq8bilverkstad.se

Välkommen till Lena!

Ängby
Salongen

Boka klipptid:
08-37 03 32 eller 070 982 96 87
Bergslagsvägen 270 – Islandstorget

VI UTFÖR ALLT INOM
TRÄDGÅRD & UTEMILJÖ

Sköna
TRÄDGÅRD
www.skonaträdgard.se
073-533 12 37

Tomaterna var flera veckor sena i år

Detta skriver jag den 12:e augusti efter att ha inventerat årets blivande tomatskörd. Många gröna tomater kanske det blir i år jämfört med de två senaste åren. Men augustivärmen har satt fart på mognadsprocessen så nu kan vi börja skörda. Det är flera veckor senare än förra året. Den som väntar på något gott väntar gärna länge. Vi hoppas givetvis på flera varma veckor framöver.

Thomas Fagerholm

Max vart femte år går de i blom. Och då gäller det att vara med för blomman och doften slår ut en kväll och är överblommad nästa morgon.

Plötsligt händer det!

När vi väntat år efter år på att få se och känna doften av en underbar blomma blir vi saliga när den väl slår ut i full prakt.

Denna sommar går inte till historien som den varmaste och torraste. Åtminstone inte första halvan.

Det gäller att vara med

Jag ställer tålmodigt ut mina tre planter i växthus och hoppas att nu i år ska väl någon av dessa blomma. Historien säger mig att max vart femte år går de i blom. Och då gäller det att vara med för blomman och doften slår ut en kväll och är överblommad nästa morgon. Det har hänt fler gånger att vi har kommit för sent.

Men i år fick vi två blommor samtidigt! Vi var med, vi var där. Vi njöt av anblicken och sög in doften.

Stor bladkaktus

Vad är då detta för blomma? Den har i alla år (den har ursprung från min mormor) gått under namnet Natens Drottning men när jag söker på Wikipedia så inser jag att detta inte stämmer. Det är snarare en Stor bladkaktus, Epiphyllum oxypetalum. Jag hade hoppats på att det åtminstone var en kusin till drottningen men inte ens så nära släkt var de. Men vad gör det, vi njuter ändå.

Text och foto: Thomas Fagerholm

Välkommen till Tandvårdsgruppen vid Ängby Torg

Här jobbar två tandläkare, två tandsköterskor och en hygienist. Till oss är alla välkomna! Vi tittar gärna på ditt barns tänder och är extra försiktiga med dig som är tandvårdsrädd! Till vår hjälp har vi senaste utrustningen inom modern tandvård. Ring oss för kostnadsfri konsultation eller besök oss på vår hemsida www.tandvardbromma.se

Tandvårdsgruppen Bromma AB
Stora Ängby Allé 1
Telefon 08-37 12 00

Tandvårdsgruppen
BROMMA

Bra att passa på under semestern.

Helrening av Ängbygårdens tak.

"Moln över Hellesta", hette en bästsäljande herrgårdsroman från 50-talet av Margit Söderholm, svenskletor på Nya Elementar. Här är det bud om oväder över vår kära by.

Svart asfalt på morgonen, gatukonst några timmar senare, dessvärre bortsköljd av eftermiddagens regnskur.

Tomma lekplatser under juli är det gott om!

Norra Ängby när du semestrade

Text och foto: Lars Lund

Färdig för språng.

"I'm amazed! You have antelopes in the garden", utropade en afrikansk gäst när 4-5 rådjur kom strömhoppande från grannens tomt för några år sedan. Numera finns inte alls lika många, men krabaten på bilden lät sig väl smaka av årets försommargrönka.

Magnifik fläderbuske intill f.d. Ängbybio och f.d. Filadelfia i hörnet Dybecksvägen/ Vultejusvägen.

Den tunga skoborsten kastades in i fönsterrutan

Solskyddet på dagisgården skars sönder.

En familj fick sin pool sönderskuren

Dags att tala allvar med ungdomar om skadegörelse och trakasserier

Inbrott, skadegörelse och trakasserier. Vad är det som händer i Norra Ängby, i vår del av världen?

Vi som mött problemen ser det som nödvändigt att ta upp frågeställningarna. Norra Ängby Tidning läses av de flesta som bor här. Familjerna ges med denna artikel en möjlighet att resonera med tonåringarna.

Ett samtal inom familjen

Är det OK att titta på när din kompis med kniv skär sönder en barnpool eller solskyddet ovanför sandlådan som på Sjöängens förskola vid Snorrevägen den 6 juni? Är det kul att förstöra och elda upp barnens träverktyg på förskolans gård eller sabotera barnens krukor nyplanterade med vårbloomer som skedde i våras vid Karsviks hage? Skall man bara titta på när en kompis lyfter upp den tunga skoborsten och slänger den genom fönstret som på Sjöängens förskola i juli?

Vi har tyvärr många fler exempel

på ungdomars kvällsaktiviteter på förskolorna. Dessutom har privatpersoner som försöker ställa saker till rätta trakasserats och drabbats av skadegörelse på sin tomt.

Vilka gör sånt och vad gör polisen? Avvaktar, möjligtvis patrullerar de i området och talar med ungdomarna. Men på dagisgårdarna får man ju vara. Visst har det förekommit skadegörelse förr men inte till nuvarande nivå.

Vill vara anonyma

Det har gått så långt att inblandade och drabbade inte vill förekomma med namn. Och därför vill vi inte vara mer precisa än vi är i denna text.

Säkert har du som boende i Norra Ängby upplevt att ungdomarna under sommarmånaderna är synliga ute. Och vem har inte upplevt frihetskänslan i slutet av skolterminen, kvällarna blir varma och kompisarna är ute. Men ska det behöva gå så här långt? Var finns det vuxna nätverket? Vilka är dessa ungdomar? Bor de i Norra

Ängby? Och varför finns inte ungdomsgårdar där dessa ungdomar kan tillbringa fritiden?

Polisen rekommenderar:

Ett bra alternativ är att föräldrarna till ungdomarna kvällsvandrar i områdena då de kommer att träffa på sina ungdomar på dessa platser. Det är i största utsträckningen lokala ungdomar där.

Hur skall vi som boende i närheten kunna följa polisens råd? Problemet är att vi inte vet vilka föräldrar vi ska hitta för uppgiften. Ungdomarna presenterar sig inte självmant så att finna deras föräldrar verkar svårt. Det faktum att ungdomarna haft med sig knivar och alkohol kvällen den 6 juni och med säkerhet öl den 18 juli är starka skäl till att detta rör sig om en uppgift för polisen och inte för ensamma föräldrar. Har du som bor här något bra förslag?

Mejla gärna till grannsamverkan@norra-angby.se

Många inbrott i Norra Ängby i augusti

Under augusti har Norra Ängby drabbats av inbrott eller inbrottsförsök nästan varannan dag. Fram till den 26 augusti hade tolv hus fått besök av tjuvar. Polisen har vissa spår men har inte gripit någon misstänkt.

Totalt 39 inbrott hittills i år är mer än vi haft de senaste 17 åren.

Alla inbrottsförsök lyckas inte. Nio av de tolv i augusti var genomförda inbrott och tre var försök. Oftast är det vaksamma grannar som hör eller ser något och anmäler till polisens akutnummer 112, eller på annat sätt gör sig synliga så att tjuvarna finner för gott att sticka sin väg innan inbrottet är slutfört. Om ett sådant avbrutet försök berättar ett Ängbypar i en artikel här intill.

Tyvärr lyckas ändå alldeles för många stjäla datorer, smycken och andra värdesaker och för de drabbade är det förutom förlusten av värdesaker också en svår psykisk påfrestning att någon varit inne i deras hem och rotat i privata saker.

Det är extra viktigt att förstärka skalskyddet på baksidan av huset där tjuvar är minst synliga. Altandörren är en vanlig inbrottsväg.

Grannar skrämde bort tjuvarna

Vi har bara bott i Norra Ängby ett par månader och räknade inte med objudna gäster. Vi var bortresta över helgen. Mitt i lördagsnatten ringde polisen till oss och berättade att vi hade haft inbrottsförsök.

Först bearbetade den objudne altandörren och fönstren på baksidan. En granne hörde några konstiga ljud och försökte se vad som pågick. Då

flyttade sig tjuven till kortsidan in i mörkret. I ett sista desperat försök krossade tjuven badrumsfönstret med en spade. Detta gjorde dock att en annan granne vaknade av ljudet och bedömde direkt att det var läge att slå 112. Ett par minuter senare drog "gästen" när han förstod att han var illa ute.

Härligt och tryggt med Grannsamverkan. Nu har vi på allvar tagit tag i Grannsamverkan i vårt kvarter.

Vilket gensvar vi fått. Underbart! Tillsammans kan vi stoppa tjuven

J & K

VILL DU HA EN TORR OCH VARM KÄLLARE?

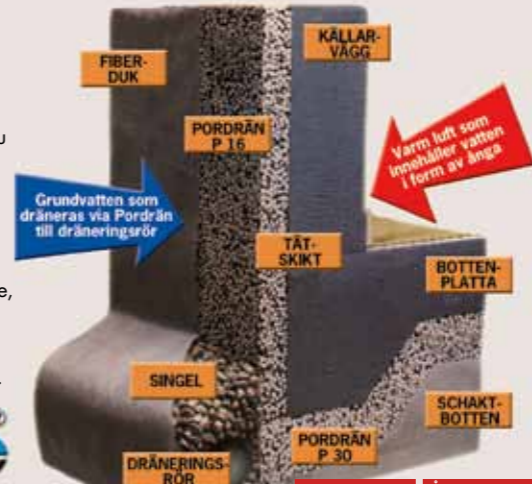
Förutsättningen för det är att man värmeisolerar på väggens utsida. Det är inte bara markvatten som orsakar fuktskador, utan kanske ännu mera innifrån kommande luft i form av vattenånga som koncentreras i väggen.

En enkel och säker lösning är Pordränmetoden. Pordrän är en fuktskyddad skiva av cellplastkuler som är värmeisolerande, dränerande, ventilerande och kapillärbrytande. Pordrän har funnits på marknaden sedan 1965.

Ring oss för kostnadsfri rådgivning.

GT GRUNDTEKNIK I SAMARBETE MED SVENHEIMS ENTREPRENAD
Packstensgränd 5 Vällingby Ring 87 33 87/0705 - 87 33 87 TRÄDGÅRDSANLÄGGNINGAR VATTEN & AVLOPP

Byggmaterial
EKESIÖÖ

High Quality
Sedan 1922

JÄRN · EL · VERKTYG · VVS · BAD
KÖK · KAKEL · FÄRG · BRÄDGÅRD
www.ekesioo.se

Höststädning i trädgården

Höst i trädgården handlar om två saker, städning och planering. Städningen ska försvåra livet för skadedjur som råttor och sniglar. Friliggande komposthögar eller andra "högar" ska inte ligga i trädgården, särskilt inte nu när mördarsniglarna har gjort sitt intåg i Norra Ängbys trädgårdar.

En bra lösning för trädgårdsavfall är att skaffa en sluten råttssäker kompost. En kompost ska pysslas om. Den ska vattnas, vändas och blandas så att den får lite luft då och då. Kaffesump är utmärkt tillskott. Jag tar hand om arbetsplatsens kaffesump, vilket är flera plastkassar i veckan. Till våren väntar näringsrik jord. Kompost är blomgodis och bra att förbättra annan jord med. En spade kompost till rosorna och till häcken gör underverk.

Inget sjukt i komposten

Det som är sjukt bör däremot inte läggas i komposten. Rosrost på rosor, mögel på äpplen, mask i plommon och rötter från kirskål, allt ska slängas pakterat i soporna alternativt återvinningen. Om man inte vill ha en egen kompost är återvinningen platsen även för trädgårdsavfall.

Pallkragarna ska tömmas på all växtlighet som inte är perenn. Jordgubbar och sparris får vara kvar till nästa år. Nita fast en decimeterbred plastkant runt pallkragen, omlott i hörnen, för att förhindra att mördarsniglarna att tar sig upp.

Växthuset tvättas rent så att inte sjukdomar och ohyra övervintrar

Sätt en plastkant på pallkragen för att hindra mördarsnigeln att komma upp. Varuhuset säljer metallkant men lite styvare plast går lika bra, en decimeterbred remsa, omlott på hörnen.

Rosrost är smittsamt.

Ormbunke är en vacker växt för trädgården om du inte gillar blommande växter.

där. I mitt växthus finns en vinranka, som står direkt i jorden, den klipper jag ner. Har man plantor i kruka kvar kanske frostvakten ska sättas in i växthuset.

Rabatt på rabatten

Höstens höjdpunkt är planeringen inför nästa säsong. Man kan sätta rosor, pioner och andra perenner på hösten. Absolut härligast är att köpa lökar. I vår växtzon kan man planera lökar långt inpå hösten. Utbudet är rikligt och det är läckert med mycket tulpaner, men det är en älskad blomma av rådjuren. Lika bra att köpa blodmjöl samtidigt som lökarna. Ett rådjursä-

kert alternativ är påskliljor som finns i många olika former. Väntar man in i oktober kan man hitta riktigt billiga lökar.

Trädgården går i vila

När lökarna är planterade, fågelholken rensad, krukorna tömda, tvättade och uppradade och gräsmattan klippt en sista gång, är städningen slutförd. Jag lämnar några äpplen i träden samt resterna av humlen till fåglarna. Både trädgården och jag kan se fram emot en vilsam period.

Text och foto: Elisabet Engdahl-Linder

**VÄLKOMMEN TILL
ISLANDSTORGET**

Tel 08-37 94 42. Mån-fre 6-22. Lör-sön 8-22.

Vi kan byggvaror!

VVS • JÄRN • FÄRG • KAKEL • KÖK
BADRUM • TRÄVAROR

EKESIÖÖ

ETABL. 1922

Invasion av mördarsniglar

I sommar har vi i östra delen av Norra Ängby upplevt en fullständig invasion av mördarsniglar. Från att ha hittat och tagit hand om 3-5 sniglar per sommar plockar vi nu 20-50 varje kväll. Hur kan detta komma sig? Och vad gör man åt det?

Tidigare somrar har vi promenerat med barnbarn runt Kyrksjön på kvällen och studerat "äckliga sniglar". Där formligen kryllar det av mördarsniglar. Nu i sommar behöver vi inte gå utanför tomten.

Spansk skogssnigel

Denna snigel som går under beteckningen Spansk skogssnigel eller Arion Vulgaris som den heter på fint språk verkar ha många olika teckningar. Det generella är att den är brunaktig till skillnad från den svarta skogssnigeln. Det finns även varianter som har mönster på ryggen och om man fantiserar kan man se en dödskalle där. Kanske är det så att den korsar sig med andra sniglar och får nya färger och mönster. Självt tycker jag att alla dessa varianter är rätt "äckliga", ett språkbruk som gagnar gentemot barnbarnen.

Upprörsstämning

Men vi här i öster verkar inte vara värst drabbade. I Västra Götaland råder upprörsstämning. Jag läser i GT vad Ted von Proschwitz, expert på området, säger: En regnig majmånad åstadkommer oftast en snigelexplosion. Då kommer de övervintrade ungdjuren upp från sin övervintring och trivs bra i blötan. En torr maj är däremot tuff för ungsniglarna.

Den regniga försommaren har åstadkommit en snigelexplosion.

Jag har själv inte upplevt att de gör skada på grödor. Grödor har vi ju i överflöd, speciellt ogräs, åker-vinda etc. Men jag vill inte ha dessa invasionstrupper i min trädgård. Så var göra åt saken. Här passar Google utmärkt för att söka rätt på olika metoder.

Kaffesump i rabatten?

Det finns många tips men tveka inte om du vill stoppa invasionen. De förökar sig snabbt. Järnfosfat, gärna med doftmedel. Att fysiskt samla in dem

och klippa av huvudet. Kaffe! Värt att prova att kasta sumpen i rabatten. Jag såg även elstängsel som en metod. Men är inte detta för vildsvin och andra djur?!

Det är fascinerande att vara hemmaodlare i Ängby. När nu tomater och annat dröjer på grund av den svala sommaren så får man annat att tänka på. Det är tur att hallonen mognar i ganska normal tid.

Text: Thomas Fagerholm
Foto: Elisabet Engdahl-Linder

En snigel kan lägga 400 ägg

Mördarsnigeln är hermafrodit, tvåkönad, och behöver ingen partner för att lägga ägg.

Äggen är vita genomskinliga och snigeln lägger dem gärna i marken med skydd av en öppen komposthög, gamla bräder eller annat.

Det tar cirka fem veckor för ägget att bli könsmoget och en snigel kan under sin livstid lägga 400 ägg. Fundera gärna vidare på den ekvationen om du undrar varför det är så många mördarsniglar ...

Elisabet Engdahl-Linder

Åkeshovs simhall får flera nya bassänger

Många Ängbybor har säkert redan uppmärksammat att Åkeshovshallen numera är en byggarbetsplats och kanske också funderat på hur det kommer att bli när det är färdigrenoverat.

I början av juni togs första spadtaget och projektet ska pågå till 2017.

Då både simhall och motionsanläggningen har varit välbesökt av boende i Norra Ängby är det säkert en kännbar förändring att istället behöva ta sig till Vällingbybadet eller Sundbybergs simhall för att simma. Simföreningar och simskolor är under byggtiden hänvisade till Nälsta-badet som fått ett tillfälligt tak.

Varför görs så stora förändringar?

Ett av målen för Stockholms stad är att stimulera flera stockholmare till att bli fysiskt aktiva, och Åkeshovsanläggningen som är lätt att nå med tunnelbana menar man har mycket goda möjligheter att erbjuda den tillgängligheten.

Fler bassänger

När allt är klart kommer anläggningen att ha utökats med ytterligare simbassänger och en plaskpool för barn.

Nu är renoveringen och ombyggnaden av Åkeshovs sim- och idrottsanläggning igång. Bland annat grävs för ytterligare en 25-metersbassäng.

Därutöver en totalrenovering av bad, omklädningsrum, träningslokaler och servering, samt en generell tillgänglighetsanpassning. Innergården ska byggas in och rymma en öppen och ljus friskvårdsyta.

Hela anläggningen är inte stängd; sporthallen och stora gymnastikhallen har öppet som vanligt men simavdelning, gym och bowlinghall är alltså stängda. Sport- och Rehabklini-

ken är också öppen som vanligt.

Mer info

Den som vill veta mer om projektet kan gå in på www.bygg.stockholm.se och klicka på rubriken Projekt A-Ö. Under Å finns Åkeshovshallen. Där finns också länkar till Stockholms stads många andra byggplaner.

Lotta Hirschberg

Badet totalrenoveras och byggs om. När det är klart 2017 ska det finnas två 25-meters simbassänger, två undervisningsbassänger samt en plaskpool för barn.
Illustration: Liljewall Arkitekter

Vi på MålaBromma Entreprenad har under de senaste 14 åren renoverat träfasader och utfört fönsterrenoveringar i Stockholms området.

Nu håller vi på att avsluta ännu en lyckad fasadsäsong där vi har renoverat över 40 st träfasader och fönsterobjekt i Ängby.

Passa på att använda er av vår "boka tidigt rabatt" och få 7% på hela arbetet samt en färgsättning hos Måleributiken i Alvik inför säsongen 2016.

Mer information och referenser finner ni på vår hemsida www.malabromma.se.

Vi på MålaBromma ser fram emot ert samtal

Tobias Höjer
Projektleddare

Henrik Lycke
Projektleddare

Kontakta oss:

MålaBromma Entreprenad AB
08-500 05 209
info@malabromma.se
www.malabromma.se

Boka nu!!
och få 7 % rabatt
på hela arbetet
och en färgsättning!

En lokal, regional och global bank nära dig

Vi är ett av bankens 463 kontor i Sverige. Hos oss hittar du ett komplett sortiment av banktjänster.

För oss är nöjda kunder det viktigaste. Därför kan du räkna med snabba besked, individuella lösningar och ett personligt engagemang.

Vi har plats för fler nöjda kunder.

Välkommen!

Brommaplan 424, Bromma
Telefon 08-564 103 00
handelsbanken.se/brommaplan

Handelsbanken

Hur rann vattnet ut från Kyrksjön?

En artikel i Norra Ängby Tidning gjorde Hans Öberg, Brommabo sedan 1979, intresserad av Kyrksjön, som han ofta promenerar runt. Hur rann vattnet ut från sjön vid olika tidpunkter? Hur kunde det ha funnits en fors med hög fallhöjd i utloppsån? Vilken inverkan hade landhöjningen?

Hur gick du till väga?

På nätet finns tillgång till mycket, bl.a. Lantmäteriets arkiv över historiska kartor och dokument. Sedan har jag sökt på Stadsarkivet och på KB, läst gamla skrifter, kontaktat olika personer och t.ex. Stockholm Vatten m.fl.

Har du kommit fram till något?

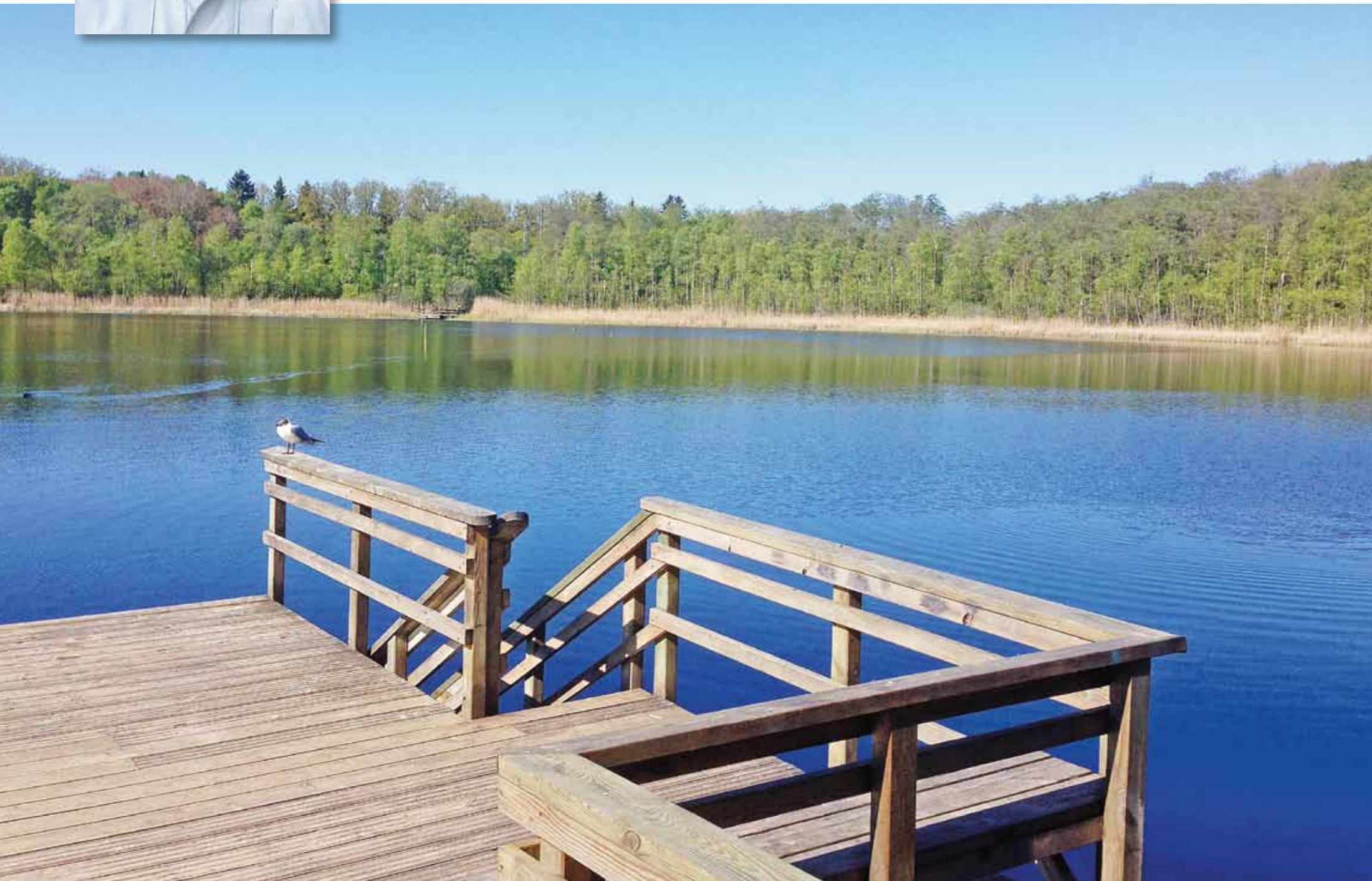
Det kanske mest anmärkningsvärda är att de sjösänkningar som sägs ha gjorts på 1800-talet inte gav något synbart resultat!

Har du även studerat tidigare skeden?

Ju längre bort i tiden desto mer gissningar får man göra. Det är nog

klarat att den fors det berättas om vid Rännilskroken aldrig hade 9 eller 12 meters fallhöjd. En rimligare gissning är högst 5 meter varav kanske 3,5 meter på den brantaste delen ned mot Attundavägen. Bruset var knappast så mäktigt att det inspirerat till ortsnamnet Bromma.

En intressant detalj är att det anses ►

År 100 e.Kr. Strandlinjer i början av första årtusendet då Kyrksjön var större. Källa BHÅ år 1949.

Utlopp mot Bällstaviken. Ursprunglig sträckning är streckad. När utloppet överfördes till nuvarande Rundkyrkoallén är inte känt. Källor BHÅ 1949 och Ekonomisk karta A10-1:2, 1826.

Utloppet mot Räcksta träsk, det så kallade Kvarndiket. Dikets största djup, över 5 meter, har markerats med ett kryss. Kulverterad ledning vid Räcksta station är streckad. Källor Lantmäteriets arkiv akt 01-SPÅ-173 och Stockholm Vatten

"Snuskungen" Ljunglöf lät med stor sannolikhet bygga Kvarndiket mellan Kyrksjön och Räcksta träsk för att få mer vatten till sin kvarn. Att diket var roddbart får nog anses vara en skröna.

- ▶ att Kyrksjön tidigt rann ut ungefär längs Vultejusvägen men att utflödet senare gick längs Rundkyrkoallen. Men det förklaras aldrig hur överföringen kunde ske. Enligt min bedömning måste det bero på mänskliga insatser.

"Snuskungen" Ljunglöf anses ha gjort stora insatser kring Kyrksjön. Hur är det med det?

Ljunglöfs insatser har kanske misstolkats en del. Att han skulle ha medverkat i ett sjösänkingsföretag år 1863 kan nog uteslutas. Han köpte mark i området först senare. Han lät med stor sannolikhet bygga Kvarndiket mellan Kyrksjön och Räcksta träsk, kanske i mitten av 1880-talet för att få mer vatten till sin kvarn. Att diket var roddbart får nog anses vara en skröna.

Ljunglöf ändrade alltså avrinningen mot Räcksta träsk?

Förmodligen. Om sjösänkning genomförts 1863 genom avledning västerut skulle Ljunglöf inte behövt gräva Kvarndiket. Att sänka Kyrksjön skulle göra det svårare att föra vatten mot Räcksta träsk.

Gissningsvis blockerades i stället den naturliga ån vid Rundkyrkoallén. Detta är dock en ny hypotes som inte finns belagd.

Så sjön har avvattnats mot Räcksta träsk sedan dess?

Nej! Översvämningar vid Gliavägen – Vultejusvägen gjorde att man 1905 grävde ett dike, Stordiket, som anslöts till den gamla å-fåran. I samband med detta lär avrinningen åter ha gått längs Rundkyrkoallén. Hur detta ordnades är okänt.

Enligt Stockholm Vatten återfördes avrinningen mot Räcksta träsk år

Idag sker avrinningen mot Räcksta träsk men sjöarnas nivåer kräver att vattnet pumpas via en pumpstation vid Bällstavägen. Bilden visar Kyrksjöns utlopp vid Vultejusvägen.

1953. Det finns dock starka skäl att tro att återföringen gjordes tidigare, troligtvis då Stordiket kulverterades på 1930-talet.

Idag sker avrinningen mot Räcksta träsk men sjöarnas nivåer kräver att vattnet pumpas. En pumpstation finns vid Bällstavägen sedan omkring 2010.

Kyrksjön är ju idag mindre än den varit tidigare? När blev den det?

Mellan 1940 och 1951, troligen i samband med utbyggnaden av T-banan till Vällingby. Kvarndiket kulverterades då i en något ny sträckning vid Räcksta station.

Fuktlövkogen uppkom alltså runt 1950?

Ja, det verkar så!

Är du säker på dina resultat?

Nej., inte helt säker. Men åsikterna är så långt möjligt grundade på så säkra källor som möjligt, t.ex. arkivkartor och andra arkivdokument.

Hans Öberg
hans.oeborg@telia.com

På Trädgårdsstadsföreningens hemsida finns utförligare information. Artikelförfattaren, Hans Öberg, kan också kontaktas direkt via adress: hans.oeborg@telia.com

LILLA
DELIKATESS
BODEN

Ängby Torg 8 • 08-87 05 45

**Nära dig finns en delikatessbod
fylld av godsaker. Våldoftande ostar,
salami, lufttorkad skinka, olivolja m.m.**

Vi skräddarsyr även uppskattade
delikatesslådor. Till jubilarer, kollegan,
fröken, farfar eller någon annan som
du tycker om.

Vi ses på Ängbyborg!

Nu har vi köpt en avfallskvarn

På en middag hemma hos en bekant i höstat fick jag se det på riktigt; en avfallskvarn installerad under diskhon i köket! Såklart gick jag genast till attack och frågade värdinnan om fördelar, nackdelar, tips och erfarenheter.

I korthet sa min bekant att det var det bästa de gjort; att installera kvarnen in det nyrenoverade köket, man ska ta en modell större än man kanske tror, det är inte någon fara för att man ska råka sticka ner ett finger som blir mosat och numera godkänner Stockholms kommun att man installerar avfallskvarn i villor. För övriga fastighetstyper och verksamheter finns begränsningar.

Ersätter komposten

Nu har vi köpt en avfallskvarn och väntar spánt på att vi ska få tid att installera den. För det kan man göra själv om man är lite händig. Avfallskvarnen kommer framför allt att ersätta vår kompost där jag slänger apelsinskal och kaffesump mm, men kommer också att minska övrigt avfall eftersom den kan ta även äggskal, hushållspapper mm. Vad ska man inte försöka mala ner då? Hårda eller sega material som större köttben, hela lax-skin, långfibriga grönsaker som majscolvar osv.

På Stockholm Vattens hemsida finns instruktioner och rekommendationer. Även den bifogade bilden

Med en avfallskvarn under diskbänken kan man sopa ner matavfall i avloppet. Det normala matavfallet går via avloppsledningarna till reningsverket och kan sedan användas för gödning av åkrar och till biogas.

Det är bra för miljön när avfallet inte behöver transporteras med bilar. Men det har även framkommit synpunkter att biogas kan framställas effektivare på annat sätt och för att det i avloppsledningar även kan finnas ämnen som lantbrukarna inte vill ha på sina åkrar. Därför godkänner inte alla kommuner avfallskvarnar och i Stockholm finns det begränsningar för vissa boendeformer.

är från den hemsidan och är ett exempel på hur det kan se ut när installationen är klar. Gå till www.stockholm.vatten.se och sök efter "matavfallskvarn".

Har man avfallskvarn kan man ansöka hos Stockholms kommun om att ha hämtning av hushållssopor var 4:e vecka.

Lotta Hirschberg

DIN GLASMÄSTARE PÅ HEMMAPLAN!

ALLT I GLAS – SEDAN 1931!

Mattias Bröms hälsar välkommen till Bergslagsvägen 262 vid Islandstorget.
Öppet mån - tors 8 - 17 och fre 8 - 15. Lunch mellan 12 och 1.
Ring gärna på 37 06 18. www.angbyglas.com

Ängby Glasmästeri
& Ramaffär AB

Galina
Ängby Torg

Heminredning • Mateusporslin
Smycken • Växter • Krukor • Thé • Leksaker...

Tisd – fred 11–18, lörd 11–14.
Tel 08-17 93 11

Välkomna!

Fornlämning i skogen vid Räckstarondellen

I Norra Ängbys västligaste del planeras bygge av ungdomsbostäder. Läget är strax öster om Räckstarondellen och den befintliga bensinstationen och norr om Bergslagsvägen.

Det är fråga om tillfälliga bostäder. De blir närmast barackliknande. Husen planeras bli på tio, sju respektive fyra våningar – moduler om 30 kvadratmeter. I skrivande stund har byggnadslov inte beviljats. Protester har förekommit mot bygget.

Frågan är om det finns fornlämningar i närheten som kan ta skada av kommande byggnation. En inspektion på plats visar att det finns en registrerad fornlämning inom 50 meter från de planerade husen – men ingen risk föreligger för att fornlämningen kommer till skada.

En grav med utsikt

Det är en grav som är registrerad under nummer RAÄ 135. Graven är en rund så kalladstensättning. Den är sju meter i diameter och cirka 0,2-0,3 meter hög. Graven ligger på en avsats i sydvästslutningen av det skogiga berget och ungefär 100 meter öster om bensinstationen. Avsatsen är horisontell och har varit en lämplig plats att lägga en grav med utsikt över den forna skärgårdsviken.

Det rör sig om en enstaka grav i skogen relativt högt belägen ovanför den forntida vattenytan på det sjösystem som fanns i Norra Ängby under äldre järnålder (ca 500 f Kr – 550 e Kr) som jag tror graven kan hänföras till. Det går inte att utesluta att det finns fler gravar i området. Jag har vandrat runt men inte funnit någon ytterligare tänkbar fornlämning. Gamla gravar kan ofta vara mycket överväxta och svåra att se.

Gravar som hänförs till bronsålder eller äldre järnålder ligger företrädesvis i skogs- och bergsterräng, ofta i utpräglade höjdlägen och utan kontakt med en sentida odlingsbygd. Dessutom ligger de glest i terrängen – enstaka eller i små grupper. Ofta ärstensättningarna (gravarna) låga

I vintras berättade Norra Ängby Tidning om planerna på att bygga så kallade snabba hus öster om Räckstarondellen. Nils Ringstedt har nu inventerat området ovanför fältet.

Den enda kända fornlämningen ligger på en avsats i sydvästslutningen av det skogiga berget och ungefär 100 meter öster om bensinstationen. Det kan vara en fiskare eller en jägare som har begravts istensättning

– inte sällan är de stora och runda. I regel är de överväxta. Formerna kan variera. Norra Ängby var under äldre järnålder mycket glest befolkat även om vi känner till husterrasser i Karsvik daterade till cirka 400-talet.

Kan vara 2000 år gammal

Min bedömning är att graven i skogen ovanför de planerade husen fyller flera av de kriterier som jag nämnt ovan (se foto). De yttre delarna avstensättning är oövertorvade. Den ser stor ut ytmässigt. Är det flera gravar i en? Stensättningen kan alltså

vara en grav som är närmare 2000 år gammal. Vattennivån kan då ha varit 8-10 meter högre än i dag beroende på när graven anlades.

Fiskare eller jägares grav?

Kanske har någon fiskare eller jägare i det forna sjösystemet – innerskärgården – dött och begravts istensättning. Den är inte undersökt. Vid en undersökning skulle brända ben och några krukskärivor möjligen kunna påträffas. Graven är Norra Ängbys västligaste fornlämning!

Nils Ringstedt

Slottet ska bli mer tillgängligt

Ängby slott står fortfarande tomt. Stadsholmen AB, som förvaltar slottet, har inte hittat någon ny hyresgäst efter lottorna och hemvärnet som flyttade ut förra hösten.

Enligt nye förvaltningschefen i Stadsholmen, Fredrik Junell, ska slottet rymma publik verksamhet och vara rimligt tillgängligt för allmänheten. Därför ser man nu över hur tillgängligheten kan förbättras för till exempel personer med funktionsnedsättning.

Fototävlingen

Ta bilder till Ängbykalendern 2016

Fånga din bild av Norra Ängby och delta i fototävlingen för nästa års kalender. Första pris är 1000 kronor och din bild på kalenderns omslag.

- Liggande format
- Högupplösta bilder.
- Ängbykännetecken
- Tydlig årstid
- Gärna människor på bilden

Mejla bilderna till: Thomas Fagerholm@telia.com

brommakalle

tfn: 08 - 25 90 90

Fönsterrenovering

Vill du behålla karaktären på ditt Ängbyhus eller kanske återställa efter tidigare fönsterbyte? Att renovera fönster är inte bara att måla nytt ovanpå det gamla och fylla i kitt som har trillat bort.

Att renovera fönster innebär att man tar tillvara det gamla virket och tar det till sitt ursprung. Virket behandlas efter konstens alla regler med olja, färg och kanske ett glas som dämpar buller, spar energi eller både och. Vi har gamla originalfönster i lager.

Välkomna till oss!

info@brommakalle.se www.brommakalle.se www.facebook.com/brommakalleab

Snickerier

Som på alla gamla hus behövs det underhåll efter ett antal år. Har spröjsen på era fönster tagits bort under åren? Kärvar dörren eller garageporten? Saknas en dörr i huset eller vill ni återställa till tidstypiska dörrar? (ängbydörren bild 3 nedan)

Vill ni ha en altan/veranda eller behöver den ni har renoveras? Vill ni ha hjälp med montering av er inköpta friggebod eller ska vi bygga en enligt era önskemål? Givetvis åtar vi oss även måleriarbeten. Vi bygger även loungemöbler för utomhusbruk.

Välkomna till oss!

I Norra Ängby firar vi midsommar oavsett väder!

Så blev det midsommar i år igen. Klockan tio när det fortfarande var uppehåll kläddes stången av många barn och vuxna.

Runt lunchtid öppnades himlen och regnet stod som spön i backen och ville inte avta. I parken fanns det några tappra familjer och lite blöta lottförsäljare. Klockan börjar närma sig två och stången ska strax resas,

fortfarande folktomt men då händer det något ... det kommer folk från alla håll och kanter och regnet går över till lätt duggregn för att sedan avta helt.

Härlig feststämning

Stången restes och dansen började till barns och vuxnas förtjusning och en härlig feststämning infinner sej.

Som på beställning när dansen var slut så öppnades himmelen igen och barnen kunde återgå till att hoppa i vattenpölar.

Tack till alla barn och vuxna som kom, alla funktionärer, Bromma folkdansgille och Juha som ser till att vi alltid har ljud.

Text: Carola Bengtsson

Foto: Rolf A Olsson

FJELKNERS
FASTIGHETSMÄKLERI

Din trygghet – Vårt ansvar

Välj en trygg och erfaren mäklarbyrå

Vi kan Bromma och har mycket stor erfarenhet av försäljningar av boenden i Norra Ängby. Vårt sätt att arbeta ger dig högsta möjliga slutpris. Fri värdering ingår alltid.

Din lokala mäklare på Ängby Torg

Du är varmt välkommen in för att träffa Karin och Carl på vårt kontor på Ängby Torg. Det går också bra att kontakta oss via telefon eller mail.

Caroline Andersson
Assistent

Carl Schumacher
Fastighetsmäklare

Karin Kellander
Fastighetsmäklare

Ängby Torg 6 & Alviksvägen 103, Bromma • www.fjelknors.se • 08-26 86 00

Gatunamn i Norra Ängby

En far och hans son har gett Hildebrandsvägen sitt namn

Det var 1921 som Stockholms Stads Byggnadsnämnds Namnberedning uppdrogs att ge namn åt alla nya förstäders gator och kvarter. Norra Ängbys gator namngavs efter folkvandrings- och vikingatida Sverige men också efter personer och platser som hörde samman med denna tid. Faktum är att Norra Ängby är den stadsdel, som har de flesta namnen med arkeologisk anknytning.

Hildebrandsvägen har namngivits efter två mycket berömda svenska arkeologer, far och son – Bror Emil Hildebrand och Hans Hildebrand.

Bror Emil föddes 1806 och dog 1884. Han var en mycket kunnig numismatiker men även historiker, arkeolog och museiman. Åren 1937 till 1879 var Bror Emil riksantikvarie. Han är känd som den arkeolog som etablerade Statens Historiska Museum liksom Kungliga Myntkabinettet. Han engagerade sig för kulturminnesvård. Bror Emil Hildebrand gav ut Svenskt Diplomatarium. I Sverige introducerade han de arkeologiska perioderna sten-, brons- och järnålder. Denna indelning av de arkeologiska föremålen gjordes ursprungligen av dansken C. J. Thomsen. Bror Emil lärde denna indelning av Thomsen. Hällristningarnas anknytning till bronsåldern var Bror Emils verk genom att jämföra föremål med vad som återfanns som ristningar.

Den mest nyskapande

Bror Emils doktorsavhandling handlade om mynt. Avhandlingen benämndes Anglosachsiska mynt i Svenska Kungliga Myntkabinettet funna i Sveriges jord och utkom 1846. Fortfarande är det ett numismatiskt standardverk. År 2014 utkom Bror Emil Hildebrands Lefvnads-teckning. Assarsson-Rizzi anser att Bror Emil i raden av riksantikvarier utmärkte sig som den mest nyskapande. Det var som sekreterare i

Hildebrandsvägen börjar (eller slutar) nära torget. Det är första gatan till vänster om man går från affären.

Vitterhetsakademien som han ”aktiverade vården av och forskningen om landets antikvariska kulturminnen”. Bror Emil blev i sin roll som riksantikvarie, museiföreståndare och sekreterare i Akademien en central gestalt i Sverige. Han var också ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien, Svenska Akademien och många ”svenska och utländska sällskap och lärda samfund”.

Inrättade Nationalmuseum

Han skrev mycket – dagböcker, brev, reseskildringar, ett stort antal skrifter och skrivelser i många kulturärenden. Hans stora insats är dock etableringen av ett museum för att förvara och ordna statens samlingar av föremål. Efter beslut i riksdagen inrättades Nationalmuseum i vilket till en början de numismatiska och historiska samlingarna placerades. Så småningom tillkom Statens Historiska Museum och Kungliga Myntkabinettet i f.d. Ridderstolpska huset i hörnet av Slottsbacken och Skeppsbron. Bror Emil skaffade sig mycket kunskap genom resor där han besökte utländska museer.

Han skriver i sin levnadsteckning

”att jag anser mig genom detta arbete hafva fullgjort en af de viktigaste uppgifterna för min livsverksamhet – att genom bildande och vetenskapligt ordnande af en rik antiqvarisk arkeologisk forskning lägga en osviklig grund för en sund och tillförlitlig arkeologisk forskning, samt att äfven från en senare tid samla värdefulla historiska minnen”.

Efterträdde sin far

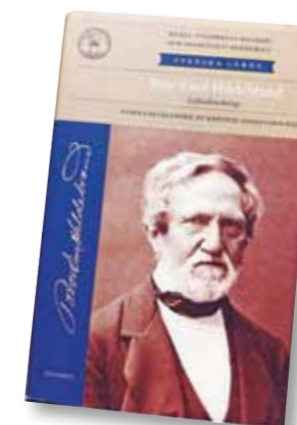
Sonen Hans Hildebrand föddes 1842 och dog 1913. Han var arkeolog och historiker. Under åren 1879 – 1907 var Hans Hildebrand riksantikvarie. Han efterträdde alltså sin far i denna befattning. Efter Hans Hildebrand kom den mycket kände arkeologen Oscar Montelius som riksantikvarie.

Hans Hildebrand skrev bland annat Svenska folket under hednatiden (1866), De förhistoriska folken i Europa (1873-1880) och Sveriges medeltid (1879-1903). Alla dessa verk blev mycket lästa. Hans Hildebrand är liksom Oscar Montelius känd för arbete med så kallade typologiska metoder. För att datera ett föremål var den typologiska tekniken vanlig – dvs. föremåls yttre egenskaper

jämfördes och graden av likhet och olikhet gav samtidighet eller inte. Det var i början av 1870-talet som Hans Hildebrand införde begreppet typologi och typologisk metod i fornforskningen. Sedermera blev det Oscar Montelius som stod som den främste företrädaren för den typologiska förhistoriska forskningen. (Baudou 2012. Oscar Montelius. Om tidens återkomst och kulturens vandringar. Serien Svenska Lärde. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Bokförlaget Atlantis.)

Saknar all jämförelse

Hans Hildebrand var också 1880 upphovsman till Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA). Också Hans Hildebrand var sekreterare i Kungl.

Boken om Bror Emil Hildebrand i serien Svenska Lärde är sammanställd av Kerstin Assarsson-Rizzi som skrivit inledning och kommentarer. Boken är utgiven av Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien i samarbete med bokförlaget Atlantis.

Vitterhetsakademien förutom riksantikvarie och Garde des médailles, alltså chef för Kungl. Myntkabinettet.

Assarsson-Rizzi skriver i inledningen till Lefnadsteckning att ”Hildebrandsepoken i svensk fornmin-

nesvård och arkeologisk forskning saknar all jämförelse, inte bara i kontinuitet utan också genom allt som utträttades”.

Synnerligen berömda och kunniga

Hildebrandsvägen i Norra Ängby har alltså synnerligen berömda och kunniga riksantikvarier att tacka för sitt namn. Jag hoppas att denna bakgrund kan ha intresse inte bara för de som bor på gatan utan även för övriga Norra Ängby-bor!

Nils Ringstedt, *Har bl.a. skrivit om "Norra Ängbys gatu- & kvartersnamn" i Norra Ängby – vår del av världen, 2006.*

Våra spekulanter står i kö för en bostad här i Norra Ängby!

Tveka inte att kontakta mig om du funderar på att byta boende. Under de senaste månaderna har utbudet av villor i Norra Ängby varit lägre än vanligt och efterfrågan extra stor. Våra visningar har varit välbesökta och priserna har blivit därefter. Jag har nu kontakt med många familjer, som fortfarande söker efter ett hem här.

Som uppvuxen i Norra Ängby och boende här med familj, har jag en stark känsla för området. Mitt engagemang, min tillgänglighet och min fingertoppskänsla för området och boendet här, ger både dig som säljer och köper kvalitet och trygghet i alla led. Under åren har jag hjälpt många familjer att sälja och köpa sitt hem här. Jag ger dig de bästa förutsättningarna för en lyckad affär.

Låt oss börja med en träff och kostnadsfri värdering.

Din riktigt lokala mäklare i Norra Ängby!

Funderar du på att sälja eller vill du ha en fri värdering?

VÄLKOMMEN ATT KONTAKTA:

Mikael Flobecker

070-782 00 15 / 08-728 22 15

mikael.flobecker@bjurfors.se

BJURFORS

BERGSLAGSVÄGEN 260, BROMMA
WWW.BJURFORS.SE

Parklekens dag med Ängbyloppet

Lördag 12 september kl 11-16

Björklunds hage

Roligt för barn och vuxna.
Ponnyridning med 4H.
Café med hembakat kaffe, té, festis och korv med bröd.

Program

11.00 Ajabaja Band.
12.00 Kulturskolan med storband.
13.00 Kulturskolan med storband.
14.00 Ängbyloppet.
15.00 Rockband.

Välkommen

önskar Parkleken Björkan och
Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Anmälan till Ängbyloppet görs till

Carola, 070-733 58 42.

carola.my@hotmail.com

eller till: annakarinekholm@hotmail.com

Kostnad 50 kr. Nummerlappen hämtas ut

fredag 11 sept kl 14-17 då även betalning

görs. Efteranmälan lörd 12 sept kl 10-11.

Funktionärer sökes, kontakta Carola..

Sommarjobbarna Agnes Fährlin, Clara Wikström och Sofia Albertsson krattade det nyklippta gravfältet vid Bällstavägen som därmed blev städad inför arkeologivandringen.

Sommarjobbare städade i Norra Ängby

En förmiddag i början av augusti var gravfältet vid Bällstavägen fyllt av ungdomar i orange västar som krattade det nyslagna höga gräset. Det var ungdomar som sökt de eftertraktade sommarjobben via Stockholms stad.

18-åriga Clara Wikström bor i Norra Ängby, inte långt från gravfältet som hon nu är med och krattar. Hon var en av de många tusen Stockholms-ungdomar mellan 16 och 19 år som i våras sökte sommarjobb.

– Man kunde välja på att arbeta med barn eller gamla. Eller att jobba utomhus.

– Jag tyckte att det lät mest lockande att jobba tomhus i slutet av sommaren, säger Clara som hade tur i lotteriet om jobben och fick en treveckorsperiod i början av augusti innan gymnasiet börjar igen.

Parker och lekplatser

När vi träffar Clara är hon inne på sin andra vecka. Första veckan hade hon och hennes nya tillfälliga arbetskamrater städad och krattat i parker och på lekplatser runt om i Bromma och den här dagen städades bland annat rondellen vid Runstensplan och gravfältet vid Bällstavägen där gräset

växt sig högt under den regniga sommaren.

Clara och hennes kompisar är tillfälligt anställda av Peab. Timlönen för sommarjobbarna är från 78 kronor i timmen för de yngsta upp till cirka 125 kronor för de äldsta. Sommarjobben via Stockholms stad ska inte ersätta ordinära arbetsuppgifter hos de kommunala bolagen och nämnderna. Ambitionen är att ge ungdomarna en sysselsättning och för många deras första jobb och en ingång till arbetsmarknaden.

Text och foto: Rolf A Olsson

Dina grannar är nöjda med oss

Vi har installerat IVT värmepumpar i ditt område sedan 1984 – rådgör alltid med oss innan du bestämmer dig. Vi erbjuder en kostnadsfri besiktning som underlag för ditt beslut.

Energipartner installerar och utför service på IVT's hela värmepumps sortiment.

Teckna ett serviceavtal med oss, så vet du att din värmepump alltid mår bra!

energi partner

Nöjda kunder sedan 1984

AAA
Högsta kreditvärdighet
© Soliditet 2012

IVT
CENTER

Energipartner Sverige AB
Höglandstorget 1, 167 71 Bromma
Telefon 08-80 28 05 www.energipartner.se

*Ska du bjuda till bröllop,
födelsedag, examen eller kanske ett
bejdunderande jubileum?*

Ring mig så ordnar vi
till med en riktig fest!

Hemleverans. Catering till bl a Berga Gärd,
Enebybergs Gärd och Svalnäs Gästhem.

Paul Degen
Catering
Tel: 08 - 37 52 58
Mobil: 070 - 327 67 37
www.pauldegen.se

Försäljning, service, reparationer av
cyklar, mopeder, trädgårdsmaskiner.
Bildäck, reservdelar & tillbehör.
Välkommen till

Nords Sport & Motor
Runstensplan Tel 37 62 00

Hantverkshjälp

Ombyggnad/tillbyggnad/stambyten
Engqvist Bygg AB
 www.engqvistbygg.se
 Ingentingsgatan 6, 171 71 Solna
 070-529 35 22

Badrumsrenoveringar, till- & ombyggnad!
Tommy Berggren Bygg AB
 www.tbbygg.se
 Box 1053, 171 21 Solna
 Tel 0708-37 14 76

Patrik Dahlkvist Bygg AB
 Hågavägen 9 168 54 Bromma
 Mobil 0739-86 22 68

Fönster, ombyggnad och renovering
iwa21 AB
 www.iwa21.se e-post: info@iwa21.se
 Tel: 08-21 36 21

Mark/grund/fasad/tak/bygg/badrum
Johnson & Nilsson Byggmekano
 Falkstigen 7, 172 76 Sundbyberg
 Tomas J: 0768-77 10 60/29 05 78
 Stefan N: 0768-77 10 61/29 25 24

Totalentreprenör
TvåTumTvå Bygg – Jan Eklund
 janne@tvatumtvabygg.se
 Mobil 0707-83 93 75

Trädbeskrivning/trädgårdsstyling
Sköna Trädgård/Marion Strandberg
 0735-33 12 37 www.skonatradgard.se
 info@skonatradgard.se

Om & tillbyggnader, renoveringar, fasad,
 badrum, målning!
Roberts hantverksservice
 www.robertshantverksservice.com
 Adilsvägen 16, 168 53 Bromma
 Mobil 070-412 63 84

Vill du annonsera här –
 Ring Johan på 0739-83 22 07.
 Boka 4 ggr/år för 1000 kr!

Sponsring

Restaurang
Master Wok KB
 Ängbyplan
 08-37 33 53

Vill du ge bidrag till
 Trädgårdsstadsföreningen,
 Ring Johan på 0739-83 22 07.

Medlemsförmåner

Du som har betalt medlemsavgiften på 150 kr för 2015 går till Fjellknärs Fastighetsmäklari på Ängby Torg och får årsmedlemsdekal klistrat på ditt kort. Då gäller det för medlemsrabatter och övriga förmåner enligt följande lista under 2015. Du som var medlem 2006 och ännu inte har hämtat ut jubileumsboken – gör det på samma plats.

2015 års medlemsavgift beslutades på årsmötet till oförändrat 150 kr. Här de företag som lämnar rabatt vid uppvisandet av medlemskortet.

Medlemskortet = förmån!

Som medlem får du rabatt hos en del av våra handlare i närheten.

Ängby Smycken

10 procent på lagervaror (ej beställningsarbeten) t ex smycken, halskedjor, födelsedags- & doppresenter: 08-37 06 34

Föreningen har hos några medlemmar placerat ut en del trädgårds- och andra prylar för uthyrning eller lån. Ring och boka:

Stega 9 m

Johan Gunnarsson, Franklandsvägen 29,
 08-37 66 44
 Björklunds hage, kontakta Anna Karin Ekholm, tel: 30 66 77
 Kostar 50 kr + 5 kr/dag.

Flaggstångsvinsh

Niklas Sölvemark, Jomsborgsv 7
 telefon 645 44 19 – Gratis!

Gallervält

Krister Bengtsson, Rökstensvägen 11,
 08-87 22 59.
 25 kr/dygn, 50 kr för icke medlemmar.

Elektrisk märkpenna för metall

HE Jonsson Jordanesvägen 7
 telefon 0708 97 02 22.
 Gratis lån men deposition.

Färglikare och Tidskriften Byggnadskultur

Johan Schaeffer: johan.schaeffer@yahoo.
 se telefon 0739 83 22 07.
 Gratis lån men deposition.
 Max 3 dagar.

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Genom ditt medlemskap visar du att du vill vara del i en gemenskap som har som ändamål att främja Norra Ängbybornas gemensamma intressen, verka för en trivsamt boendemiljö och goda kontakter mellan medlemmarna. Ju fler medlemmar föreningen har desto starkare kan vi agera i för oss angelägna frågor.

Genom medlemskap i Norra Ängby Trädgårdsstadsförening får du

- möjlighet att delta i alla föreningens aktiviteter under ett helt år
- ditt exemplar av Norra Ängbyalmanackan hem i brevlådan
- låna föreningens prylar: stegar, märkpenna, färglikare mm
- möjlighet att få föreningens månatliga nyhetsbrev levererat per e-post
- nyttig och intressant information på föreningens hemsida
- vissa rabatter

Inte minst viktigt är att du i och med ditt medlemskap stödjer föreningens engagemang i för Norra Ängbyborna angelägna frågor, t ex angående nybyggnationer i och omkring vårt område eller att sprida kunskap om och främja områdets unika värden. Du blir medlem i trädgårdsstadsföreningen genom att betala medlemsavgiften, som är 150 kr per hushåll och år och medlemskapet gäller för perioden april–mars. I början av april, får du ditt medlemsbrev med inbetalningskort i brevlådan. Medlemsavgiften betalas till föreningens plusgirokonto 94 01 78-7.

Kulturmiljögruppen inom Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Gruppen vill – utgående från Norra Ängby som riksintresse för kulturmiljövården:

- öka kunskapen om och medlen till bevarande av stadsdelens unika värden
- genom insamling av bakgrundsmaterial och kontakt med berörda myndigheter dokumentera stadsdelens historia
- göra fakta om våra hus och trädgårdar tillgängliga för de boende så att de kan anpassa dessa med bibehållen inneboende charm för framtida behov

Vill du engagera dig i dessa frågor är du mycket välkommen. Vi träffas ungefär var sjätte vecka.
 Mejla nat.kulturmil@gmail.com eller Johan Schaeffer: johan.schaeffer@yahoo.se eller 0739 83 22 07.

Grannsamverkan i Norra Ängby

Hans Erik Jonsson, 070 897 02 22, grannsamverkan@norra-angby.se

Föreningens styrelse

Anna-Karin Ekholm, ordförande, 08-30 66 77, annakarineholm@hotmail.com

Carola Bengtsson, Café Björkan, Julmarknad, Äppelsöndag, glöggen, Midsommar, Ängbyloppet, 070-733 58 42, carola.my@hotmail.com

Elisabet Engdahl-Linder, Fototävlingen, tidningsredaktionen, kalenderprojektet, 08-17 86 83, elisabet.engdahl.linder@gmail.com

Birgitta Forssblad, kassör, birgitta@forssblad.se, 070 877 64 14

David Elwe, 076 884 57 10, david@elwe.se

Lotta Hirschberg, tidningsredaktionen, medlemsregister, 073 997 63 39 lotta.hirschberg@bredband.net

Thomas Fagerholm, webmaster, nyhetsbrev, 070 550 81 30, thomas.fagerholm@telia.com

Suppleanter

Rolf A Olsson, redaktör tidningsredaktionen, 070 564 93 93, rolf@rao.se

Bengt Randers, 070-344 53 85, bengt.randers@gmail.com

Revisorer: **Lars-Göran Gabriellsson**, 076 945 84 52, lagges@gmail.com. **Kenneth Sahlin**, 073 624 39 62, ksib.sthlm@telia.com
Lena Nordenson, 070 680 62 62 (*suppleant*)

Valberedning: **Hans Erik Jonsson**, 070 897 02 22, hanserik.j@telia.com, **Rolf Jarlås**, jsr@bredband.net

Föreningens adress: **Norra Ängby Trädgårdsstadsförening**, c/o Ekholm, Bergslagsvägen 252, 168 55 Bromma

Program

Parklekens dag med Ängbyloppet

Lördag 12 september kl 11-16

Björklunds hage

Ponnyridning, Café, Ängbyloppet, storband och rockband.

Program för Parklekens dag och information om Ängbyloppet finns på sidan 24.

Ljuskväll vid Kyrksjön

Lördag 19 september kl 19-21

Se program på Mälarscouternas hemsida.

Second-handförsäljning

Lördag-söndag 19-20 september

Stefanskolan Tegnebyvägen 30-32

Försäljning av barn och vuxenkläder, skor, leksaker och spel. För info: christina.kullenberg@stockholm.se

Äppelsöndag

Söndag 27 september kl 12-16

Björklunds hage

Cafédagar i Björklunds hage

Söndagar kl 11-16

4 okt, 18 okt, 1 nov, 15 nov.

Julmarknad

Söndag 29 november kl 12-16

Björklunds hage

Mer information om Trädgårdsstadsföreningens arrangemang finns på föreningens hemsida

www.norra-angby.se

Vi stödjer
BARNCANCER FONDEN

VÄRDERING
100 kr
TILL
BARNCANCERFONDEN

Sekelskiftesvilla med framtidstro

Ett hus är inget hem utan människorna som bor där. Som lever där. Men mitt i allt det som är livet kan det otänkbara hända. Att ett barn får cancer. Därför skänker vi just nu 100 kronor för varje genomförd värdering* till Barncancerfonden. Kontakta oss för att boka din värdering redan idag eller läs mer på svenskfast.se/rumforlivet.

För en lite ljusare framtid.

* Gäller för alla värderingar som genomförs under perioden 24/8 – 4/10 2015. Erbjudandet gäller både kostnadsfria värderingar och skriftliga värderingsintyg. Lokala avvikelser kan förekomma då varje mäklare själv beslutar om deltagande i kampanjen.

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

BROMMA DROTTNINGHOLMSVÄGEN 334 TEL 08-598 222 00 SVENSKFAST.SE/BROMMA